

Kirjallisuutta Uudestakirkosta
koonnut Erja Nikunen

Oheiseen kirjallisuusluetteloon on kerätty Uuteenkirkkoon tavalla tai toisella liittyvää aineistoa. Luettelo ei ole täydellinen, varmasti löytyy aineistoja muitakin.

Kirjallisuutta kannattaa etsiä antikvariaateista (www.antikvaari.fi, www.antikka.net/, www.antikvariaatti.net/) tai Finna-hakupalvelun (www.finna.fi) kautta. Kuvia löytyy myös Finnasta. Sukututkimuksia voi löytää Suomen Sukututkimusseuran kirjastosta (<https://www.genealogia.fi/kirjastotietokanta>) parhaiten. Helsingistä kirjastojen Helmet-palvelusta (www.helmet.fi) löytää myös lainattavia teoksia.

Karjalan Liittoon kuuluvat löytävät Karjala-lehden digitaalisesta palvelusta artikkeleita Uudestakirkosta, mutta digitointi on vielä kesken.

Kirjallisuutta:

Halonen Pauli: Ennevanhasii: lapsuuden leikeistä evakon elämän alkuun, Pauli Halonen, 2011, 291 sivua

Huttunen Asko ja Takakarhu Jaakko (toim.): Siellä juuret, sinne kaipuu : elämää Viipuri lääni Uuvelkirkool, Vammeljärve ja Neuvola koulupiirilöis, Vantaa : Asko Huttunen, 2004, 2. painos, 330 sivua

Kepsu Saulo: Kannaksen kylät. Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 54. Helsinki 2018. Ks.
https://kaino.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk54/Kannaksen_kylat.pdf

Koli Arvi (toim.) et al.: Uusikirkko kohtalonvuosina, Uusikirkko-Seura, 1986, 448 sivua

Koli Arvi: Uusikirkko - Kylät kujasineen, Uusikirkko-seura, 1990, 704 sivua

Haastellaa yhes - Uuskirkkolaisia ja Kanneljärveläisiä murrepakinoita, Uusikirkko-seura/Kannel-säätiö, 1982, 216 sivua

Lehikoinen Laila: Antreasta Äyräpäähän. Luovutetun Karjalan pitäjiä nimet. Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 55. Helsinki 2018. Ks.
https://kaino.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk55/Antreasta_Ayrapaahan.pdf

Paju Tuovi ja Kalliomäki Maijaliisa: Kolme naista Kannakselta, Helsinki : BoD - Books on Demand, 2015.

Parkkunen Raita (toim.): Uusikirkkolaisten muistoja matkan varrelta Uusikirkko-seura 2001, 283 sivua

Ranki Vilho: Elämää Karjalankannaksella, Ranki, Vilho, 2011, 245 sivua

Seppänen Unto: Evakko, Otava, 1954

Siirtokarjalaisten tie I-IV + osoitehakemisto. Turku : Nyky-Karjala, 1970-71.

Sintonen Martti (koonnut): Uusikirkko : runojen sanomaa, Uusikirkko-seura 1995

Sirkiä K.: UUSIKIRKKO MUISTELMINA JA KUVINA, 1955

Tikka Marko: Kenttäoikeudet - Välittömät rankaisutoimet Suomen sisällissodassa 1918, Suomalaisen kirjallisuuden seura, 2018

- luku **Uudenkirkon tutkijalautakunnat** ss. 282-288

Uusikirkko Kuolleet ja haudatut 1725-1799, Väisänen Taina (toim.), Karjala-tietokantasäätiö, 2001, 124 sivua

Uusikirkko kuvamuistoina, Uusikirkko-seura, 1979, 432 sivua

Veltheim Katri: Kannaksen tiellä, Tammi, 1987, 229 sivua

Lehtiä:

Muistojen Uusikirkko -lehdet 1971-2007, vuodesta 2008 Uusikirkko Kanneljärvi -lehti

- Vuosien mittaan lehdessä on julkaistu paljon artikkeleita ja muisteluja Uudeltakirkolta

Karjala-sanomalehti

- Lehden digitointi on meneillään, osa on lehden tilaajille jo saatavilla 2018-2020
- Kansalliskirjastossa vv. 1903-1939 ks. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/titles/0782-7024?display=THUMB&year=1939>
- Artikkeleita Uudeltakirkolta sekä uusikirkkolaisista yhdistyksistä

Sukututkimuksia:

300 vuotta Launiaisia : Kuuterselkä, kylä Kannaksella, Launiaisten Sukuseura, 2015, 424 sivua

Halonen Pauli: Halola ja halolaisia, Hyvinkää 2007, 204 sivua

Suomi Alli: Talot kylän keskellä : Haapasel - Vänit - Määttäset 1550-1999, Uusikirkko, Haapala, Halikko 1999, 88 sivua

Toivonen Erkki: Uskilan Toivoset : Uudenkirkon Uskilan Toivoset 1700-luvulta 1900-luvun alkuun, Järvenpää 2010, 176 sivua

Toivonen Erkki: Uudenkirkon Toivoset, Sortavaiset ja Uskit Viipurin läänin Uudenkirkon Itärannalla 1500 – 1700, 2021, ISBN 978-952-94-4189-1, 419 sivua

www-aineistoja:

Geni Uusikirkko useita projekteja ks. <https://www.geni.com/projects/Paikkakunta-Uusikirkko-VI/23654>

HisKi historiakirjojen hakuohjelma (Suomen sukututkimusseura) ks. <https://hiski.genealogia.fi/historia/>

- Erittäin joustava hakusysteemi kirkonkirjoihin

Juuret-aineisto ks. <https://www.karjalanliitto.fi/karjalan-liitto/jasenyhteiset/pitajaseurat/paakaupunkiseudun-uusikirkkolaiset-ry/juuret.html>

- Uudenkirkon kylät, kylien talot ja niiden koordinaatit sekä talojen asukkaat

Katiha Karjalatietokanta ks. <https://katiha.xamk.fi/>

- Luovutetun alueen kirkonkirjoihin hakusysteemi, täytyy tietää nimien kirjoitusasut

Karjalan kartat ks. <https://www.karjalankartat.fi/>

Karjalaiset sanonnat ja lausahdukset ks.

https://www.facebook.com/groups/177293172375832/?multi_permalink=3219348181503634

- Facebook-ryhmä, keskustelua karjalaisista sanonnoista

Sananparsikokoelmat Kansallisarkistossa (Kotimaisten kielten keskus) ks.

<http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=298310>

Suuri adressi Kansallisarkistossa Uudenkirkon allekirjoittajat

ks. <http://digi.narc.fi/digi/slistaus.ka?ay=82351>

- Kerättiin vuonna 1899 vastustamaan Suomen suuriruhtinaan keisari Nikolai II:n 15. helmikuuta 1899 allekirjoittamaa helmikuun manifestia.

Uusikirkko-Kanneljärvi ks. <https://www.facebook.com/groups/291234384806/>

- Facebook-ryhmä

Valtionkonttorin korvausasiakirjat ks.

http://wiki.narc.fi/portti/index.php/Valtiokonttorin_korvausasiakirjat

- lisäkorvauslakiin liittyvät tililtäottokortit digitoituna, tililtäottokorttien avulla pääsee kiinni varsinaisiin korvausasiakirjoihin, joissa on usein talojen piirustuksia ja omaisuusluetteloita ja jopa kirjeitä Valtionkonttorille (varsinaiset korvausasiakirjat säilytetään Mikkelin maakunta-arkistossa)

Musiikkia:

Koironen Antti (toim.): Uudenkirkon muistoja, sävelkokoelma, Uusikirkko-seura, 1977

1. Kotiseutua muistellen, Haajanen, Lauri, säveltäjä ; Haajanen, Lauri, sanoittaja

2. Syntymäseudulle, Haajanen, Lauri, säveltäjä ; Haajanen, Lauri, sanoittaja
3. Uuttakirkkoa muistellen, Haajanen, Lauri, säveltäjä ; Haajanen, Lauri, sanoittaja
4. Uudenkirjon laulu, Ranki, Pentti, säveltäjä ; Ranki, Pentti, sanoittaja
5. Synnyinseutu, Muurinen, Mauno, säveltäjä ; Vesterinen, Paavo, sanoittaja
6. Uudenkirjon muistoja, Muurinen, Mauno, säveltäjä ; Muurinen, Mauno, sanoittaja
7. Kotiseutua muistellessa, Muurinen, Mauno, säveltäjä ; Vesterinen, Paavo, sanoittaja
8. Uusikirkko – synnyinseutu, Muurinen, Mauno, säveltäjä ; Muurinen, Mauno, sanoittaja
9. Muistojen Uusikirkko, Paju, Ulla-Maija, sanoittaja
10. Uuttakirkkoa muistellen, Inkinen, Kalle, sanoittaja
11. Laulu Uudellekirkolle, Taberman, Erkki, sanoittaja
12. Laulu Inolle, Suomen salossa, Ennola, Juhana, säveltäjä ; Mattila, Annikki, sanoittaja (ekspressio)
13. Uusikirkko - muistojen pitäjä, Haajanen, Lauri, säveltäjä ; Haajanen, Lauri, sanoittaja
14. Palaan aina kotisatamaan, Rokka, Sakari, säveltäjä ; Rokka, Sakari, sanoittaja
15. Karjalan muistoja, Ranki, Pentti, säveltäjä ; Ranki, Pentti, sanoittaja
16. Uusikirkko – synnyinpitäjä, Csak egy szép lany, Szentirmay, Elemér, säveltäjä
17. Muistojeni Uusikirkko, Vuori, Timo, säveltäjä ; Peippo, Eero, sanoittaja
18. Kotiseutu Karjalassa, Csak egy szép lany, Szentirmay, Elemér, säveltäjä ; Saastamoinen, Elli, sanoittaja
19. Kylä pien, Üksinda, Kappel, Johannes, säveltäjä ; Inkinen, Lilja, sanoittaja
20. Uudenkirjon muistoja, Ranki, Pentti, säveltäjä ; Ranki, Pentti, sanoittaja